

ЖИВОПИС ІТАЛІЙСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ

*В експонаті охарактеризована епоха Відродження,
розказано про витоки живописного стилю,
етапи його розвитку та впливи.*

П Л А Н

	<i>Аркуш №</i>
<i>1 Характер епохи</i>	<i>2...4</i>
<i>2 Витоки італійського Відродження</i>	<i>5...8</i>
<i>3 Зародження стилю</i>	<i>9...16</i>
<i>3.1 Наростання реалістичних тенденцій</i>	<i>9...12</i>
<i>3.2 В центрі уваги - людина</i>	<i>13...16</i>
<i>4 Створення художньої мови живопису</i>	<i>17...24</i>
<i>4.1 Роль рисунку і кольору</i>	<i>17...20</i>
<i>4.2 Пошуки засобів передачі об'єму</i>	<i>21...22</i>
<i>4.3 Синтез досягнень</i>	<i>23...24</i>
<i>5 Школи і течії XVст.</i>	<i>25...32</i>
<i>5.1 Флоренція - столиця мистецтв</i>	<i>25...28</i>
<i>5.2 Живопис провінцій</i>	<i>29...32</i>
<i>6 Zenit культури Відродження</i>	<i>33...74</i>
<i>6.1 Риси класичного стилю</i>	<i>33...36</i>
<i>6.2 Багатогранність талантів митців</i>	<i>37...40</i>
<i>6.3 Тріумф знання та інтелекту</i>	<i>41...48</i>
<i>6.4 Естетичні й етичні ідеали Ренесансу</i>	<i>49...56</i>
<i>6.5 Розквіт венеціанської школи</i>	<i>57...64</i>
<i>6.6 Титанізм і трагізм</i>	<i>65...68</i>
<i>6.7 В тіні гігантів</i>	<i>69...74</i>
<i>7 Криза ідеалів Ренесансу</i>	<i>75...76</i>
<i>8 Історична доля живопису Відродження</i>	<i>77...80</i>
<i>8.1 Пошуки нових шляхів</i>	<i>77...78</i>
<i>8.2 Вплив на сучасників і нащадків</i>	<i>79...80</i>

1 ХАРАКТЕР ЕПОХИ

Відродження – період бурхливого розвитку літератури, мистецтв і науки, епоха великих географічних відкриттів

Рафаель
«Папа Григорій IX»

Гауденціо Феррарі
художник, скульптор

Марко Поло, мандрівник
здійснив подорож до Китаю

Данте Аліг'єрі
перший поет Відродження

М. Коперник, астроном
автор геліоцентричної
системи світобудови

Америго Веспуччі
дослідник Америки

Лука делла Роббіа
«Мадонна з Немовлям»

Леонардо да Вінчі
універсальний геній

Васко да Гама, мореплавець
відкрив морський шлях до Індії

Христофор Колумб (у 1492 році відкрив Америку, хоча вважав, що дістався Азії)

Ідейною підставою мистецтва став світогляд гуманістів, котрі звеличували людську гідність, вірили у високу місію людини, її спроможність до самовдосконалення й здатність до великих звершень

Льодовіко Аріосто
поет-гуманіст

Джованні Боккаччо
письменник-гуманіст

Франческо Петрарка
поет-гуманіст

Письменники й поети Відродження наділяли своїх літературних персонажів рисами людей, досконалих фізично й духовно, особистостей всебічно обдарованих і гармонійно розвинених

Франческо Гвіччардіні
філософ-гуманіст, історик

Данте, поет-гуманіст

Альд Мануцій
гуманіст і книговидавець

Леон Баттіста Альберті
гуманіст і архітектор

Вітторіно да Фельтре
педагог-гуманіст

Філософ-гуманіст граф Джованні Піко делла Мірандола (прагнув примирити всі релігії)

Розвиткові живопису сприяло меценатство представників заможних родин, коронованих осіб та церкви

Лоренцо Медічі
правитель Флоренції

Л. Медічі сприяв розвитку культури Відродження у його рідній Флоренції

Ф. да Монтефельтро
герцог Урбінський

Представники родини Монтефельтро щедро спонсорували розвиток мистецтв, зокрема живопису, заохочували до роботи у своєму палаці як місцевих, так і приїжджих художників

Г. да Монтефельтро
герцог Урбінський

Папа Римський Юлій II
замовник живопису
Рафаеля й Мікеланджело

Король Франції Франциск I
замовник і колекціонер
італійського живопису

Папа Римський Павло III
замовник живопису
Мікеланджело й Тиціана

Папа Римський Микола V – замовник живопису релігійного змісту для культових споруд

2 ВИТОКИ ІТАЛІЙСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ
 Ренесансові майстри відродили традиції античних мистецтв:
 – літератури, живопису та скульптури

Катул
поет-лірик

Горацій
поет-лірик і сатирик

Цицерон
письменник і оратор

Античний живопис

Овідій, поет

Античний живопис

Античний живопис і пластика (скульптура, барельєфи) слугували митцям Відродження взірцями для наслідування у зображенні людини

MUZEUL DE ISTORIE AL R. S. ROMANIA

Columna lui Traian. Urmărirea regelui Decebal.

CD. 1100 LUJ-NAP... 03.11.76 DS
 CARTE POSTALA
 TRANZILANIA
 30 POSTA ROMANA BUCURESTI

Prețul de vânzare 30 bani

Destinatar Hubau Adela

Strada Postei Nr. 18

Blocul _____ Scara _____ Etaia 1 Apart. _____

Sectorul _____

Oficiul poștal _____

Expedito La Harie Hatic

Strada Romanii Nr. 5

Codul 76112 Localitatea Bucuresti

Codul 3400

Антична пластика (барельєфи) – предмети зацікавлення митців Відродження

З візантійського мистецтва художник Відродження запозичив одухотвореність образу, витонченість рисунку

Симоне Мартіні
«Свята Клара з Ассізі»

Симоне Мартіні
«Ісус Христос»

Бартоломео ді Томмазо
«Мадонна з Немовлям»

Симоне Мартіні
«Святий Бенедикт»

Карло Кривеллі
«Мадонна з Немовлям»

Фра Анжеліко
«Преображення»

Попри використання властивих візантійському живопису золотого тла й площинності фігур, перші митці Відродження прагнуть надати зображенню ознак об'ємності форм

Якопо Кйоні «Мадонна зі святими» (фрагмент) бл. 1370/80 р. (Оттава, Національна галерея)

Від фламандських художників італійські митці перейняли олійну техніку виконання

Джорджо Вазарі (1511 – 1574 р. р.), біограф художників італійського Відродження, стверджував у «Життєписах...», що секрет олійної техніки живопису перейняв у фламандців і привіз до Італії сицилієць Антонелло да Мессіна (бл. 1430 – 1479 р. р.). У подальшому ці знання відіграли важливу роль у розвитку колоризму, особливо у творчості художників з Венеції, де Антонелло да Мессіна працював у 1475/76 роках

Антонелло да Мессіна
«Мадонна з Немовлям»

Антонелло да Мессіна «Автопортрет» 1475 р. (Лондон, Національна галерея)

Антонелло да Мессіна «Благовіщення» 1476 р. (Палермо, Національна галерея)

Нагромаджені готикою елементи реалізму були позитивно сприйняті живописом Відродження. В результаті переплетення рис готики й Відродження виник стиль, названий пізніше інтернаціональною готикою

Джентіле да Фабріано «Поклоніння волхвів» 1423 р. (центральна частина і фрагменти)

У цій релігійного сюжету але світській за духом композиції Джентіле да Фабріано зобразив своїх сучасників з вищих сфер суспільства, їхні звичаї, манеру вдягатися й пристрасть до розкоші. При цьому художник зовсім не приховує свого власного захоплення цією розкішшю й красою

Антоніо Пізанелло «Сигізмунд Люксембурзький» (Відень, Художньо-історичний музей)

Багатство життєвих спостережень Д. да Фабріано й А. Пізанелло проявилось у детальному зображенні дрібних елементів одягу й прикрас, яким приділено уваги навіть більше, ніж обличчям портретованих

Невідомий худ. XV ст. «Дівчина з однорогом»

Джентіле да Фабріано
«Поклоніння волхвів»
(фрагмент)

Зображення елегантно зодягненої дівчини з міфічною твариною є типовим прикладом вишуканого мистецтва придворної культури пізнього середньовіччя й початку Відродження

3 ЗАРОДЖЕННЯ СТИЛЮ

3.1 НАРОСТАННЯ РЕАЛІСТИЧНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Реалістично представлений сюжет набув рис достовірності у творчості зачинателя живопису Відродження флорентійця Джотто ді Бондоне (1266 – 1337 р. р.)

«Св. Клара з Ассізі»

«Святкування Різдва у Греччю»

«Св. Клара з Ассізі»

«Боніфатій VIII з кліриками»

«Мадонна у славі»

«Данте Аліг'єрі»

Долаючи середньовічні канони, Джотто відкрив нову епоху в мистецтві Італії

«Святий Франциск проповідує птахам» (Ассізі, храм Сан Франческо, фрагмент розпису)

Запровадження елементів об'ємності форм і просторової глибини
надало зображенню реалістичності

Фра Анжеліко
«Микола V»

Фра Анжеліко
«Благовіщення»

Фра Анжеліко
«Благовіщення»

Фра Беато Анжеліко (1387/1400 – 1455 р. р.), навіть знаючи закони передачі об'єму й просторової глибини на площині картини, застосовував ці знання досить стримано й часто надавав перевагу зображенню площинно трактованих фігур

Мазаччо
«Роздавання милостині»
(фрагмент)

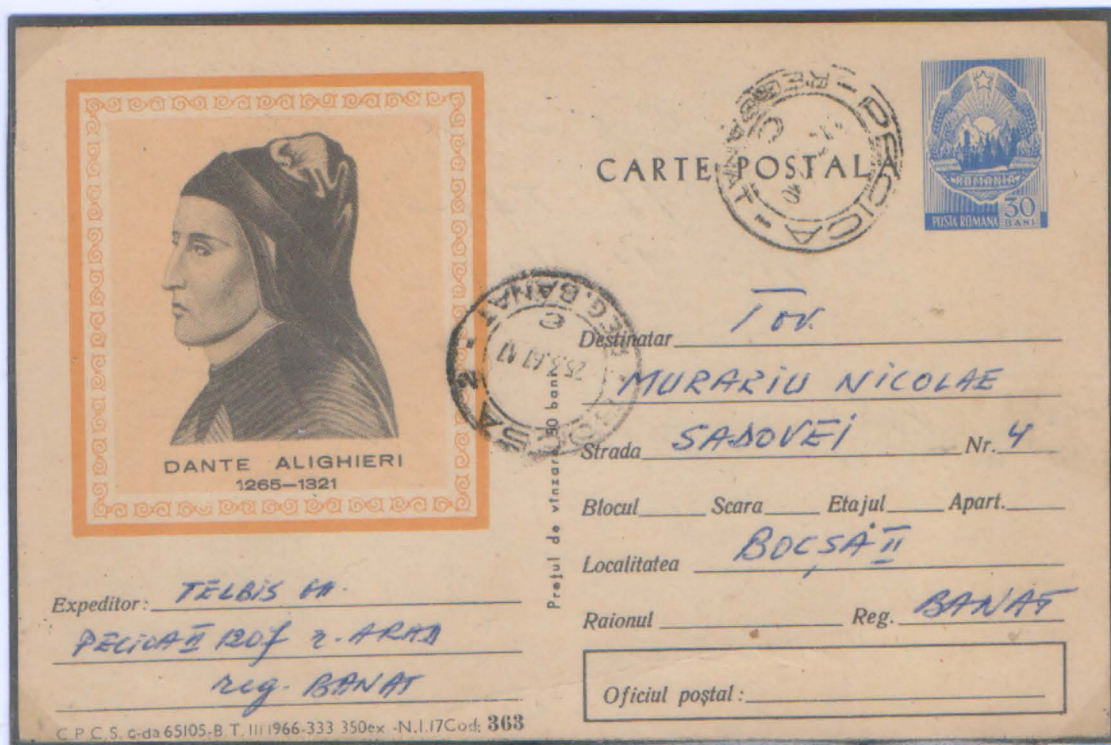

Мазаччо
«Зцілення хворих»

Мазаччо
«Роздавання милостині»

Продовжувачем новаторського стилю Джотто був флорентієць Мазаччо (1401 – 1428 р. р.). Його живопис вирізнявся використанням світлотіні й лінійної перспективи, виразним об'ємним моделюванням фігур, що відзначаються анатомічною достовірністю, суворою простотою, могутністю й епічним спокоєм

Джотто ді Бондоне «Данте Аліг'єрі» (фрагмент фрески) (Флоренція, Барджелло)

У прагненні відобразити ціле розмаїття світу художники розширили гаму сюжетів

Сандро Ботічеллі
«Святий Августин»

Мелоццо да Форлі
«Янгол, що музикує»

Фра Анжеліко
«Святий Лаврентій відвідує хворих»

Амброджо Лоренцетті
«Алегорія миру»

Вітторе Карпаччо
«Народження Марії»

Фра Анжеліко
«Святий Стефан дає милостиню»

Навіть сюжети релігійної історії художники Раннього Відродження трактують як події з повсякденного життя своїх сучасників. При цьому біблійні персонажі вдягнені за сучасною художникам модою та перебувають у тогочасному інтер'єрі, наповненому численними побутовими предметами, завдяки чому релігійна сцена набуває світського характеру

Філіппіно Ліппі «Видіння святого Бернарда» бл. 1484/6 р. (Флоренція, Бадія)

Увагу митців щораз то більше привертають події реального життя

Фра Анжеліко
«Св. Лаврентій стає
скарбником церкви»

Джотто ді Бондоне
«Боніфачій VIII з кліриками»

Андреа дель Кастаньйо
«Джотто ді Бондоне»

Фра Анжеліко
«Св. Лаврентій стає
скарбником церкви»

Андреа дель Кастаньйо
«Джованні Боккаччо»

Паоло Уччелло
«Чудо з остією»

На заміну творам релігійного змісту, поширеним у живописі середньовіччя, художники Відродження все частіше звертаються до сюжетів небіблійної тематики й портретного жанру, а сцени з історії церкви наповнені живими людськими почуттями; зображення дійових осіб виконані з портретною достовірністю

Паоло Уччелло «Битва при Сан Романо» бл. 1456 р. (фрагменти з різних музеїв)

3.2 В ЦЕНТРИ УВАГИ – ЛЮДИНА

Домінуючою темою живопису, головним об'єктом зображення стала людина, яку гуманісти прагнули звеличити своїми філософськими й літературними творами, а художники – своїм живописом

Фра Анжеліко
«Втеча до Єгипту»

Андреа дель Кастаньйо
«Джотто»

Андреа дель Кастаньйо
«Франческо Петрарка»

Козімо Росселлі
«Кардинал Бессаріоне»

Зображення видатних людей роботи Андреа дель Кастаньйо (бл. 1423 – 1457 р. р.) виконані з пониженої точки зору й своєю монументальністю нагадують статуї

Амброджо Лоренцетті
«Алегорія миру»

Амброджо Лоренцетті
«Алегорія влади»

Амброджо Лоренцетті
«Алегорія часу»

Фра Беато Анжеліко «Святий Домінік» 1438/45 р. р. (фрагмент фрески «Осміяння Христа»)

Серед персонажів твору є достовірні портрети сучасників художника

Лука Сіньйореллі «Автопортрет»
(фрагм. фрески «Страшний суд»)

Доменіко Гірляндайо
«Поклоніння волхвів»
(з автопортретом митця)

Фра Анжеліко «Микола V»

Лука Сіньйореллі «Портрет Фра Беато Анжеліко» (фрагмент фрески «Страшний суд»)

Джотто ді Бондоне «Данте Аліг'єрі» (фрагмент фрески) (Флоренція, Барджелло)

Розвиткові портрету сприяв поширюваний гуманістами культ особистих здібностей і доблесті людини, яка розуміла власну значимість і хотіла бачити себе увічненою пензлем видатного художника

С. Маффеї
«Льодовіко Ариосто»

Андреа дель Кастаньйо
«Джованні Боккаччо»

Андреа дель Кастаньйо
«Франческо Петрарка»

Художники Відродження усвідомлювали непересічність своєї епохи й прагнули залишити нащадкам зображення сучасників, завдяки яким і були отримані найвищі досягнення тих часів

Лука Сіньйореллі
«Автопортрет»

Санті ді Тіто
«Ніколо Мак'явеллі»

Філіппіно Ліппі
«Автопортрет»

Невід. італ. художн.
«Марко Поло»

Алессандро Аллорі
«Торквато Тассо»

Невід. італ. художн.
«Фра Паоло Сарпі»

Лоренцо Лотто «Христофор Колумб» (фрагмент) (Нью-Йорк, приватна колекція)

Відродження профільного портрету інспіроване зображеннями на античних монетах, медальйонах, барельєфах і каменях

Вітторе ді Маттео
«Джованні Белліні»

Фра Бартоломео
«Джіроламо Савонарола»

Антоніо Пізанелло
«Принцеса»

Італ. художн. XV ст.
«Данте Аліг'єрі»

Бернардіно Ланіно
«Гауденціо Феррарі»

Андреа дель Кастаньйо
«Джотто ді Бондоне»

Венеціанський художн. XVI ст.
«Христофор Колумб»

Для створення образу людини вольової, рішучої, здатної на великі звершення, профільне зображення надавалося найкраще, тому художники Відродження часто віддавали перевагу саме цьому типу портрету

На марках – антична «Камея Гонзага» (Олександрія, III ст. до Різдва Христового)

4 СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ МОВИ ЖИВОПИСУ

4.1 РОЛЬ РИСУНКУ І КОЛЬОРУ

Художник рисує форму, заснувавши рисунок на знанні пропорцій і анатомії людини

Антоніо Поллайоло
«Святий Себастьян»

Марко Пальмеццано
«Святий Себастьян»

Сандро Ботічеллі
«Мадонна з Немовлям»

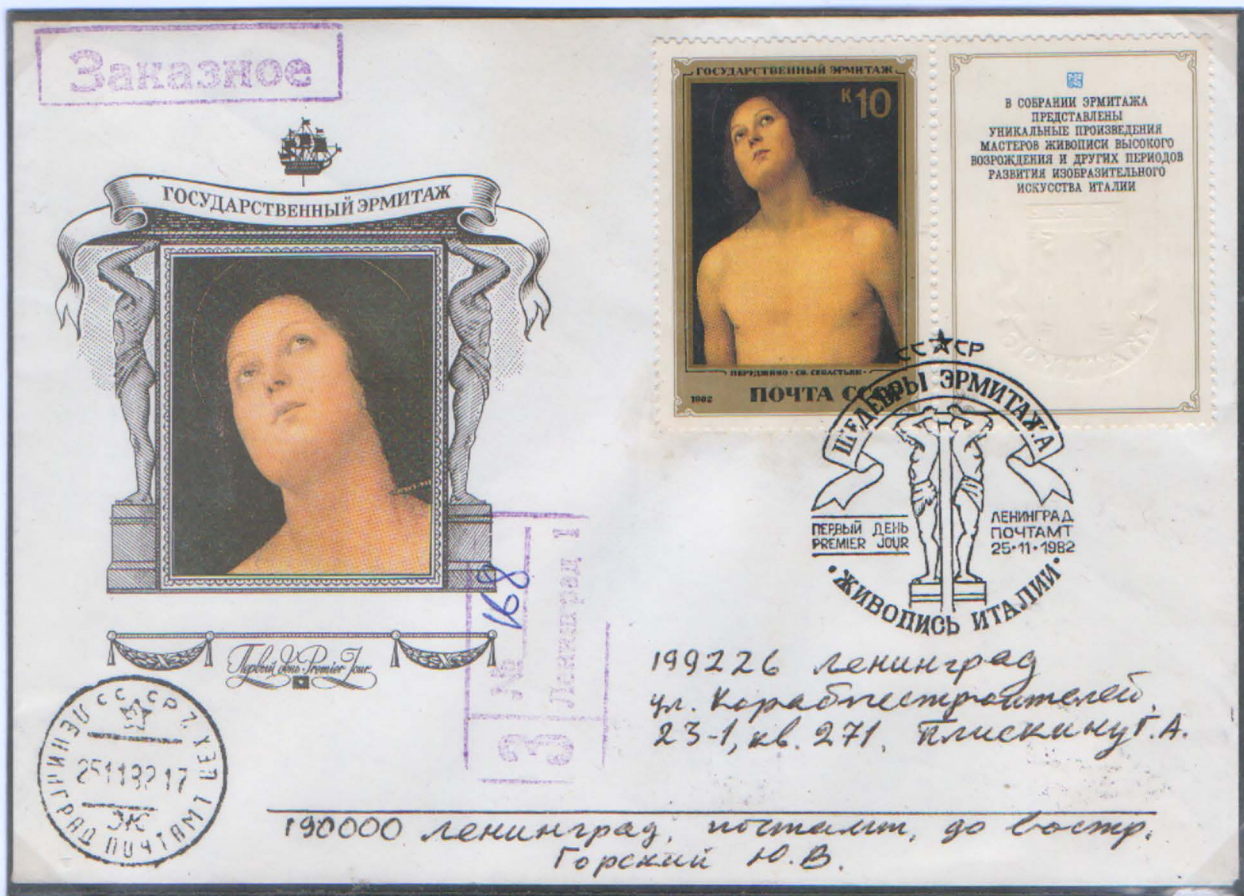

Фра Філіппо Ліппі
«Поклоніння Немовляті»

Володіння рисунком і знання анатомії були необхідними передумовами надання зображенню людини реалістичності

Лука Сіньйореллі
«Страшний суд»

П'єтро Перуджіно «Святий Себастьян» бл. 1495 р., (КПД відправлено з Ленінграду)

За допомогою рисунку в картину вводиться рух

Вітторе Карпаччо «Бій святого Георгія з драконом» (Венеція, Скуола ді Сан Джорджо дельї Ск'явоні)

Мелоццо да Форлі
«Благовіщення»

Антоніо Поллайоло
«Геркулес убиває гідру»

Вінченцо Фоппа «Втеча до Єгипту»

На відміну від статичності у живописі попередніх періодів, художників Раннього Відродження цікавить передача засобами живопису динаміки, експресії, надання цілій сцені драматизму. З цією метою вони малюють персонажів у стані руху; їхні легкі одежі розвіваються від найменшого подуву вітру

Мелоццо да Форлі «Благовіщення» (фрагмент з архангелом Гавриїлом), (Флоренція, галерея Уффіці)

«Рисунок дає форму істотам, колір дає їм життя»
(Д. Дідро)

Фра Беато Анжеліко «Благовіщення»

Чіма да Конельяно «Мадонна з Немовлям»

Мелоццо да Форлі «Янгол, що музикує»

Мелоццо да Форлі «Благовіщення» (фрагм.)

Художники різних живописних шкіл Італії відводили колориту різну роль у картині. Так, тосканські митці вважали запорукою доброго живопису рисунок, тому рисували форму чіткою лінією, а фарбами лише заповнювали обмежені цією лінією контури, тоді як венеціанці будували форму відразу фарбами, без підготовчого рисунку

Сандро Ботічеллі «Алегорія весни» бл. 1477/8 р. (фрагмент) (Флоренція, галерея Уффіці)

Діючи на людські емоції, колір слугує засобом емоційного пізнання

Дзанобі Мак'явеллі
«Мадонна з Немовлям»

Бернардіно Пінтуріккіо
«Різдво Христове»

Доменіко Гірляндайо
«Мадонна з Немовлям»

Джованні Белліні
«Мадонна на лузії»

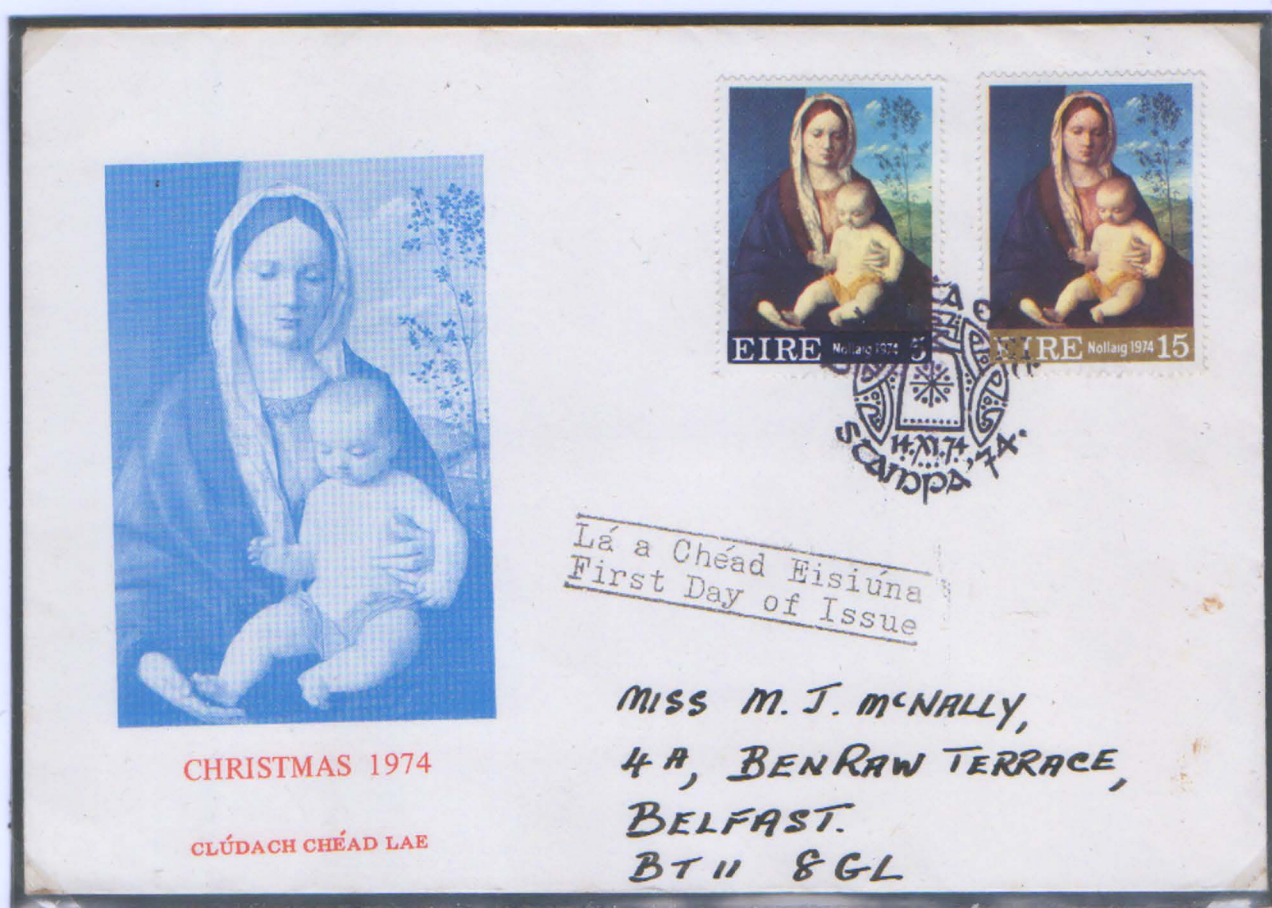

Макріно д'Альба
«Мадонна з Немовлям»

Латтанціо да Ріміні
«Мадонна з Немовлям»

Багатий, соковитий колорит у поєднанні зі світловими ефектами надає живописові особливої емоційності

CHRISTMAS 1974

CLÚDACH CHEÁD LAE

Lá a Chéad Eisiúna
First Day of Issue

MISS M. J. McNALLY,
4A, BENRAW TERRACE,
BELFAST.
BT 11 8GL

Джованні Белліні «Мадонна з Немовлям» 1510 р. (Рим, галерея Боргезе)

4.2 ПОШУКИ ЗАСОБІВ ПЕРЕДАЧІ ОБ'ЄМУ

Для зображення третього виміру митці вивчали перспективу, засновану на законах оптики й геометрії

Мазаччо
«Роздавання милостині»

Фра Анжеліко
«Благовіщення»

Томмазо да Модена
«Святий Бенедикт»

Фра Анжеліко
«Втеча до Єгипту»

Фра Анжеліко
«Поклоніння волхвів»

Спінелло Аретіно
«Св. Бенедикт і король»

Якщо на початковому етапі митці Раннього Відродження для надання плоскому зображенню ілюзії об'ємності малювали, послуговуючись лише інтуїцією, то з часом вони вдалися до вивчення законів геометричної перспективи, щоб за їхньою допомогою будувати об'єм бездоганно, з математичною точністю й максимальною достовірністю

ÉIRE

Nollaig 1975

CLÚDACH CHÉAD LAE
AN ROINN POIST AGUS TELEGRAFA

Lá a Chéad Eisiúna
First Day of Issue

Mr. Jwi Martin
street Malaja No 1/3
Moskwa A-319
Russia-USSR

Фра Філіппо Ліппі «Мадонна з Немовлям» (Флоренція, Палаццо Медічі-Ріккарді)

Переконливим засобом моделювання форми стала світлотінь

Джованні Белліні
«Мадонна з Немовлям»

Мелоццо да Форлі «Янгол, що музикує»

Джованні Белліні
«Мадонна з Немовлям»

Мелоццо да Форлі
«Благовіщення»

Вітторе Карпаччо
«Дами на балконі»

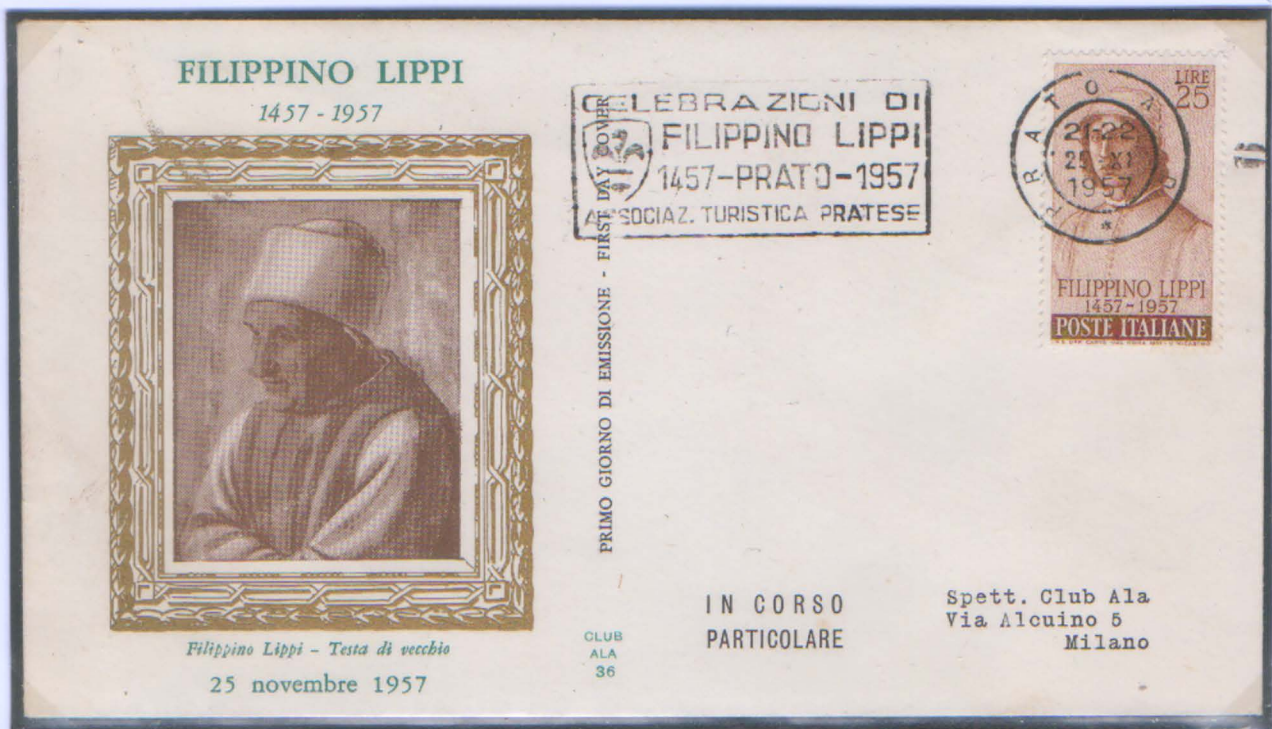

Антонелло да Мессіна
«Автопортрет»

Мелоццо да Форлі
«Заснування ватиканської бібліотеки»

На додаток до геометричної перспективи з часом художники відкрили для себе й почали застосовувати ще один дієвий спосіб надання зображенню більшої реалістичності – м'які світлотіньові переходи

Філіппіно Ліппі: на конверті – «Старий чоловік», на марці – «Автопортрет» 1495 р.

4.3 СИНТЕЗ ДОСЯГНЕНЬ

Поєднання рисунку і перспективи з колоритом і світлотінню привело до появи реалістичного живопису

Франческо Ботічіні
«Архангел Рафаїл і Товій»
(фрагмент композиції
«Товій і три архангели»)

Джованні Белліні
«Мадонна з Немовлям»

Франческо Ботічіні
«Архангел Рафаїл і Товій»
(фрагмент композиції
«Товій і три архангели»)

Бернардіно Пінтуріккіо
«Автопортрет»

Б. Пінтуріккіо
«Портрет хлопця»

Якопо де Барбарі
«Математик Лука Пачолі»

Франческо Заганеллі
«Портрет дами»

У майстернях художників Раннього Відродження поєднувалися функції художніх академій і експериментальних лабораторій, в яких теоретичні напрацювання втілювалися у практику

Лука Сінйореллі «Автопортрет» 1499 – 1502 р. р. (фрагмент фрески «Страшний суд»)

Синтез італійської перспективи з нідерландським люмінізмом уперше здійснив П'єро делла Франческа (1416/20 – 1492 р. р.)

«Мадонна милосердя»

«Цариця Савська»
(фрагмент)

«Мадонна милосердя»

«Воскресіння Христа»
(фрагмент)

«Вагітна Мадонна»

«Воскресіння Христа»
(з автопортретом)

Чітка композиція, монументальна величавість образів, бездоганна перспектива, заснована на точних законах геометрії – характерні риси живопису П'єро делла Франческа, який був також видатним математиком, автором наукової праці «Про живописну перспективу»

«Різдво Христове»

«Мадонна Сенигалія»

«Федеріко да Монтефельтро, герцог Урбінський»

5 ШКОЛИ І ТЕЧІЇ XV СТ.
5.1 ФЛОРЕНЦІЯ – СТОЛИЦЯ МИСТЕЦТВ

Найпотужніші паростки нового мистецтва у XV ст. дала флорентинська школа

Андреа дель Кастаньйо
«Джованні Боккаччо»

Андреа дель Кастаньйо
«Джотто ді Бондоне»

Сандро Ботічеллі
«Святий Августин»

Намхненні творами античних митців, флорентійські художники Раннього Відродження зазвичай наділяли персонажів своїх картин рисами монументальності й героїчної величі. Для цього вони зображали їхні фігури з пониженої точки зору (так-званий «погляд знизу»)

Антоніо Поллайоло «Святий Себастьян»

Засобом побудови форми у флорентинському живописі була лінія

П'єтро Перуджіно
«Андреа дель Верроккйю»

Фра Філіппо Ліппі «Різдво»

Доменіко Гірляндайо
«Автопортрет»

Паоло Уччелло
«Битва при Сан Романо»

Невід. італ. художник
«Піко делла Мірандола»

Фра Анжеліко
«Різдво Христове»

Філіппіно Ліппі
«Видіння святого Бернарда»

Сандро Ботічеллі «Містичне Різдво» 1501 р.(фрагмент) (Лондон, Національна галерея)

Елегантний лінійний стиль розквіт у флорентинському живописі в останній чверті XV століття, насамперед у творчості Сандро Ботічеллі (1445 – 1510 р. р.)

«Алегорія весни» бл. 1477/78 р. (фрагменти) (Флоренція, галерея Уффіці)

Композиція «Алегорія весни» – вершинний твір вишуканого, аристократично – витонченого й поетичного живопису Ботічеллі, який став виразником естетичних ідеалів художньої культури при дворі Лоренцо Медічі, неофіційного правителя Флоренції, й творив образи ліричні й романтичні

Права частина марки – деталь «Алегорії весни» (Флора)

Проба кольору

Одним з головних достоїнств флорентинського живопису
було гармонійне почуття форми

Фра Філіппо Ліппі
«Саломея»

Філіппіно Ліппі
«Видіння святого Бернарда»

Антоніо Поллайоло
«Жінка у профіль»

Фра Філіппо Ліппі
«Диспут у храмі» (фрагм.)

Доменіко Гірляндайо
«Джованна Торнабуоні»

Доменіко Венеціано
«Свята Лючія»

Окреслені тонкою гнучкою лінією профілі надають образам ліричної чистоти й одухотвореності,
а поетичний погляд на світ був властивим цілому флорентинському живопису Раннього Відродження

Майстерня Сандро Ботічеллі «Мадонна з Немовлям» (Варшава, Національний музей)

5.2 ЖИВОПИС ПРОВІНЦІЙ

У картинах венеціанців провідну роль відіграє колорит

Джованні Белліні
«Мадонна з Немовлям»

Вітторе Карпаччо
«Лев Сан Марко»

Джованні Баттіста Чіма
«Мадонна з Немовлям»

Вітторе Карпаччо
«Прийняття послів»

Вітторе Карпаччо
«Прощання і від'їзд Урсули»

Цикли монументальних панно, виконаних Вітторе Карпаччо (бл. 1460 – 1526 р. р.), носять оповідницький характер і присвячені рідній Венеції, на тлі якої і розгортається зображене в картині дійство

Джованні Белліні «Мадонна з деревцями» 1487 р. (Венеція, Галерея Академії)

Колорит збагатився тонкою градацією відтінків завдяки впровадженню олійної техніки живопису

Джованні Белліні
«Мадонна з Немовлям»

Джованні Белліні
«Мадонна на лузі»

Джованні Белліні
«Мадонна з Немовлям»

Фра Філіппо Ліппі
«Мадонна з Немовлям»

Джованні Белліні
«Мадонна з Немовлям»

Фра Філіппо Ліппі
«Мадонна з Немовлям»

Джентіле Белліні «Султан Магомет II» 25. XI. 1480 р.

У 1479 р. турецький султан Магомет II попросив сенат республіки Венеція, щоб той відрядив художника для роботи при його дворі. Сенат відправив у це відрядження Джентіле Белліні, який і намалював портрет турецького монарха. Хоча іслам і забороняє малювати людей, у цьому випадку був зроблений виняток

М'якою ліричністю позначений живопис митців умбрійської школи, зокрема у творах чільного її представника – П'єтро Перуджіно (бл. 1450 – 1523 р. р.)

«Автопортрет»

«Вручення ключів апостолові Петру» 1481 р. (340 × 550 см.)

«Мадонна з Немовлям»

«Мадонна зі святими»

«Вручення ключів апостолові Петру»

«Мадонна з Немовлям»

Смиренним, поетичним мадоннам і добродішним святим пензля Перуджіно притаманні лагідність, витончена граціозність, спокійна споглядальність і ясна безтурботність

«Святий Бенедикт» бл. 1495/98 р. р., (дерево, темпера, 31 × 26 см.), (Ватикан, Пінакотека)

Творам падуанських, феррарських і ломбардських майстрів властиві монументальність і культ людини-героя

Ерколе Роберті
«Мадонна з Немовляєм»

Андреа Мантенья
«Свята Родина»

Бронзовий бюст
Андреа Мантеньї

Андреа Мантенья
«Тріумф Цезаря»

Андреа Мантенья
«Родина Гонзага»

Донато Браманте
«Христос біля колони»

Монументальні риси у творах північно-італійських художників з'явилися під впливом античного мистецтва, суворю величию якого вони захоплювалися, а також завдяки впливам традицій північної готики, що проникали до Італії з творами німецьких митців

Донато Браманте «Молодий чоловік з алебардою» та «Воїн у шоломі» (обидві – бл. 1480 р.)

6 ЗЕНІТ КУЛЬТУРИ ВІДРОДЖЕННЯ
6.1 РИСИ КЛАСИЧНОГО СТИЛЮ

Сконцентрувавши увагу на людині, художники творили її ідеалізований образ

Невід. італ. художн.
«Фра Паоло Сарпі»

Рафаель Санті
«Лев І зупиняє Аттілу»

Санті ді Тіто
«Ніколо Мак'явеллі»

Содома
«Свята Катерина»

Тиціан «Карл V у кріслі» (деталь)

Амброджо да Прета
«Леонардо да Вінчі»

Найбільшого розмаху ідеалізація особистості досконалої, гармонійно розвиненої, як фізично, так і духовно, набула у живописі Високого Відродження (так називають зеніт розвитку культури італійського Відродження)

Леонардо да Вінчі «Автопортрет», «Благовіщення» та «Пропорції людини за Вітрувієм»

Ідеал досконалої особистості найкраще втілений у портретному жанрі

Леонардо да Вінчі
«Автопортрет»

Італ. художн. XVI ст.
«Капітан Г. Руст»

Пульцоне
«Кардинал дель Монте»

Леонардо да Вінчі
«Голова чоловіка»

Тиціан «Карл V у битві при Мюльберзі»
(деталь)

Леонардо да Вінчі
«Кондотьер»

Портрети періоду Високого Відродження – це не так зображення конкретних осіб, як узагальнені типи, характерні для даної епохи

Леонардо да Вінчі «Ізабелла д'Есте, герцогиня Мантуанська» (ескіз) 1499 р. (Париж, Лувр)

Героїзація людської особи сприяла прогресу монументального стилю

Мікеланджело
«Лівійська сивіла»

Рафаель «Данте» (фрагмент фрески «Диспут»)

Мікеланджело
«Лівійська сивіла»

Італ. художн. XVI ст.
«Данте Аліг'єрі»

Рафаель «Сикстинська мадонна»

Рафаель
«Трибоніан вручає
Пандекти Юстиніану»

Ідеї монументального мистецтва Відродження, у яких поєдналися традиції античності й дух християнства, найяскравіше проявилися у творчості Рафаеля й Мікеланджело

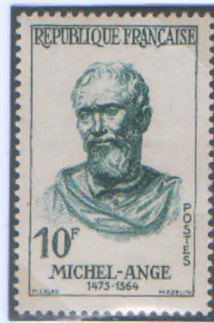

Рафаель «Сикстинська мадонна» (фрагмент) бл. 1513/15 р. (Дрезден, Картинна галерея)

Монументальні образи набули титанічної могутності у творах
Мікеланджело Буонаротті (1475 – 1564 р. р.)

«Створення Адама»
(фрагмент)

Данієле да Вольтерра
«Мікеланджело»

«Створення Адама»
(фрагмент)

«Створення Адама»
(деталь)

«Автопортрет»

«Лівійська сивіла»

У живописі Мікеланджело, як і в його скульптурі, головним мотивом твору є людина.
При цьому фігури його живописних творів відзначаються скульптурною рельєфністю

MICHELANGELO BUONARROTI
1475-1564

500th ANNIVERSARY OF MICHELANGELO'S BIRTH
GIBRALTAR 6P

500th ANNIVERSARY OF MICHELANGELO'S BIRTH
GIBRALTAR 9P

500th ANNIVERSARY OF MICHELANGELO'S BIRTH
GIBRALTAR 15P

BEND & PEEL BEND & PEEL BEND & PEEL

The Virgin beneath the Cross (drawing)

WALSALL SECURITY PRINTERS LTD
Patent App. No 1353/72
Des: Jennifer M. Toombs NDD FRSA

«Богородиця під хрестом» (рисунок)

6.2 БАГАТОГРАННІСТЬ ТАЛАНТІВ МИТЦІВ
Мікеланджело – художник, скульптор, архітектор і поет

«Автопортрет»
і скульптура та живопис

«Пієта» 1498 р.

Скульптурні твори
Мікеланджело

«Автопортрет»
і знаряддя праці

«Автопортрет»

«Автопортрет»
і скульптурні твори

Скульптор за покликанням, Мікеланджело волею обставин змушений був займатися ще й живописом та архітектурою й досягнув довершеності також і в цих видах мистецтва

«Никодим» (фрагмент композиції «Пієта»), у якому вбачають автопортрет митця, 1555 р.)

Рафаель Санті (1483 – 1520 р. р.) – художник і архітектор.
 На замовлення Юлія II він також проектував уніформу швейцарських гвардійців

На марках: вгорі – «Мадонна зі щигликом» бл. 1506 р., внизу – «Тріумф Галатеї» 1513 р.

Завдяки інтелектуальній енергії та артистизмові Рафаелю вдалося все, за що б він не брався, тож майстер працював не лише як художник. Він віддав археологічними розкопками, будував приватні вілли, а після смерті Браманте керував будівництвом собору святого Петра у Римі

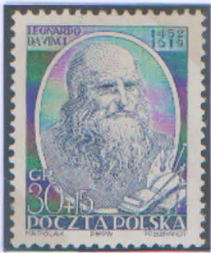
Юлій II ↓

Гвардійці ↓

Гвардійці в уніформі, запроjektованій Рафаелем на замовлення Юлія II

Леонардо да Вінчі – універсальний геній, що прагнув поєднати науку і мистецтво

«Автопортрет»

«Автопортрет» (?)

Різновиди поштових карток.

Зліва у назві країни літери на одному рівні, справа низ червоних літер помітно вище.

Амброджо да Преда «Леонардо да Вінчі»

На штемпелі – «Автопортрет»

Амброджо да Преда «Леонардо да Вінчі»

Винахідницька діяльність Леонардо стосувалася техніки й повітроплавання

Рисунки Леонардо ілюструють розмаїття його захоплень і багатогранність таланту

«Літальний апарат»

На штемпелі – рисунки «Автопортрет» і «Гелікоптер»

«Гелікоптер»

На штемпелі – рисунок «Гелікоптер»

Рисунки різних років, присвячені повітроплаванню

«Лілія»

6.3 ТРИУМФ ЗНАННЯ ТА ІНТЕЛЕКТУ

Для допитливого Леонардо живопис був лише одним із засобів пізнання й відображення законів навколишнього світу

«Автопортрет» (?)

«Благовіщення»
(Архангел Гавриїл)

«Автопортрет»
і рисунки

Ескіз голови коня для
«Поклоніння волхвів»

Ескіз пам'ятника
Франческо Сфорца

Ескіз коня для пам'ятника
маршала Тривульціо

Коней Леонардо любив, тримав і малював їх упродовж цілого творчого життя

«Мадонна Бенуа» 1478 р., (49,5 × 31,5 см.), (Санкт – Петербург, Державний Ермітаж)

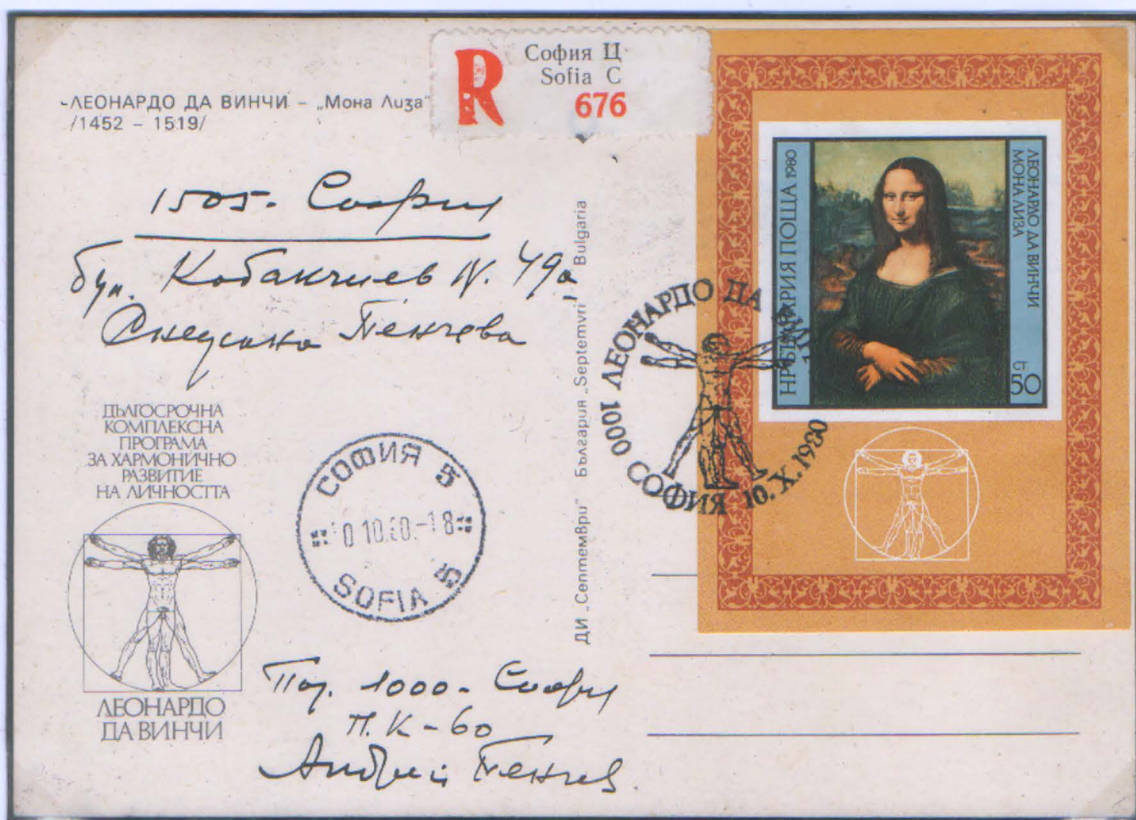
Пошук досконалих пропорцій людського тіла
Леонардо вів із застосуванням геометрії

«Автопортрет»
і рисунки

У рисунку, пізніше названому «Пропорції людини за Вітрувієм»,
фігура чоловіка вписана у коло і квадрат – досконалі геометричні фігури

Знання законів побудови світу реального допомагало Леонардо конструювати світ досконалий, ідеальний

Амброджо да Прета
«Леонардо да Вінчі»

Леонардо да Вінчі на тлі рисунку «Крило»

Амброджо да Прета
«Леонардо да Вінчі»

Ескіз невиконаного портрету Ізабелли д'Есте

«Голова дівчини»

Коли титання, які природжений дослідник Леонардо прагнув пізнати за допомогою живопису, були ним вирішені у роботі над котримось із творів, з цієї миті твір переставав його цікавити й ніщо вже не могло змусити митця продовжувати працю над ним, через що багато його робіт назавжди залишилися незавершеними

«Автопортрет»

«Автопортрет» Леонардо на марці, виданій до 500-річчя від дня його народження

Невгамовне прагнення досконалості – причина творчих пошуків Леонардо, а його неквапливість у роботі – наслідок високої вимогливості до себе

«Голова воїна»

«Тамна вечеря»

Леонардо – мислитель

На марці – «Голова молодого воїна» (Будапешт, Музей образотворчих мистецтв)

«Автопортрет» (Турин, бібліотека) та «Мадонна у гроті» (Париж, Лувр)

У творах Леонардо положення фігур і жести персонажів відображають їхні почуття

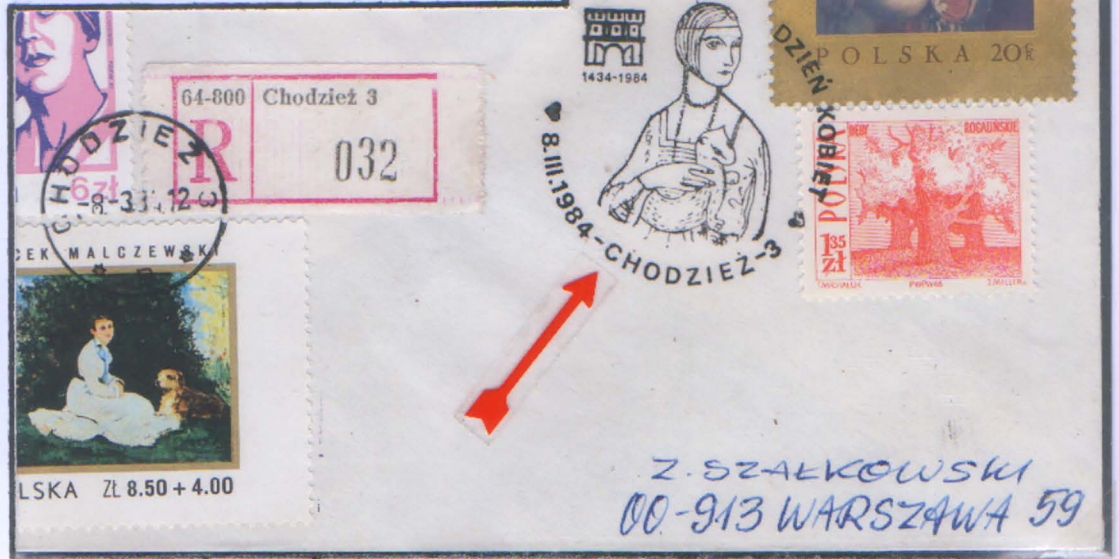
«Мадонна з гвоздикою»

«Таємна вечеря»

«Джиневра Бенчі»

«Дама з горностаем» (Чечілія Галлерані) (Краків, муз. Чарторийських)

«Свята Анна з Марією на колінах і Христом» бл. 1510 р. (Париж, Лувр)

Витончений психологізм і найвища живописна майстерність поєднані у «Джоконді»

Лувр – місце зберігання «Джоконди»

Погляд «Джоконди»

Лувр став музеєм у 1793 році

Штемпель з нагоди відвідин «Джокондою» Японії у 1974 р.

Усмішка «Джоконди»

«Джоконда» – головний мистецький скарб Лувру

«Мона Ліза дель Джокондо» (у дівочтві – Ліза Герардіні)

У 1952 році до 500-річчя від дня народження Леонардо видана марка з «Джокондою»

Леонардо назавжди залишився неперевершеним майстром світлотіні

«Дама з горностаєм» (Чечілія Галлерані) 1483 р. (Краків, музей Чарторийських)

Для посилення передачі настрою персонажів Леонардо майстерно використовував пейзажне тло. Оскільки у «Дамі з горностаєм» портретована зображена на глухому темному тлі, а не в пейзажі, на цій підставі портрет вважається незакінченим

«Мадонна у гроті» – взірць зрілої майстерності Леонардо у володінні мистецтвом світлотіні

Послідовники Леонардо лише імітували манеру письма вчителя, проте не досягли його рівня майстерності через поміркованість своїх талантів

Джованні Боттичеллі
«Лукреція Кривеллі»

А. да Предра «Беатріче д'Есте»

Амброджо да Предра
«Люсьєн Грімальді»

Амброджо да Предра
«Леонардо да Вінчі»

Амброджо да Предра
«Беатріче д'Есте»

Бернардіно Луїні
«Янгол зі свічником»

Через схожість живописної манери Леонардо і його послідовників твори останніх іноді приписують самому Леонардо

Франческо Мельці «Портрет молодої жінки» бл. 1520 р. (КПД відправлено з Ленінграду)

6.4 ЭСТЕТИЧНІ Й ЕТИЧНІ ІДЕАЛИ РЕНЕСАНСУ
Гармонія і досконалість втілені у живописі Рафаеля

«Григорій IX передає на зберігання Декреталії»
(Декреталії – зібрання церковних законів)

«Коронування Марії»
(фрагмент)

«Трибоніан вручає Пандекти Юстиніану»
(Пандекти – кодекс світських законів)

«Чудовий улов»

«Афінська школа»

«Поклоніння пастухів»

Вроджене чуття міри й природня тяга Рафаеля до гармонії повністю втілені у його творах, від невеликих картин до багатометрових фресок. Рафаель створив свій ідеал досконалої людини, зображеної в оточенні величавої архітектури або природи

«Автопортрет» 1504 р., на марці – «Свята Родина з безбородим Йосипом» бл. 1505 р.

«Краса – це форма, в якій гармонійно поєдналися всі її частини, всі барви»
(Д. Савонарола)

Живопис Рафаеля став довершеним втіленням ідеалів гуманізму. Завдяки його схильності до ясної гармонії класичний стиль Високого Відродження сформувався остаточно

Рафаель Санті: – «Мадонна Грандука» і «Мадонна Естерхазі», на марці – «Мадонна у кріслі»

Красу життя Рафаель передав у сюжетах на тему материнства

«Мадонна Темпі»

«Милосердя»

«Прекрасна садівниця»

«Милосердя»

«Мадонна з гранатом»

«Милосердя»

Рано осиротілий, Рафаель упродовж цілого творчого життя залюбки опрацьовував сюжети, присвячені темі материнства, й створив велике їх розмаїття. Аби втілити у фарбах усі задуми з цієї теми йому забракло часу, тому значна частина сюжетів так і залишилася у начерках

«Сикстинська мадонна», «Мадонна зі світильниками» та «Мадонна у кріслі»

Величава «Сикстинська мадонна» – живописний гімн материнству,
який викликає у глядача почуття шани

Розуміючи, що створює неабиякий шедевр, Рафаель намалював «Сикстинську мадонну» повністю власноруч, без залучення помічників. У цьому творі велич задуму поєдналася з досконалістю виконання

«Сикстинська мадонна»

Живопис Рафаеля засвідчив відродження віри митців античності
у поєднання краси тілесної і духовної

«Автопортрет»

«Поклоніння пастухів»

«Донна Велата»

«Надія»

«Лев I зупиняє Аттилу»

«Олександр Македонський покладає
на могилу Ахілла твори Гомера»

«Віра»

*Творчість Рафаеля стала ілюстрацією інспірованою античною спадщиною постулату
про неминучість поєднання в одній особі духовної досконалості з фізичною красою*

«Поклоніння пастухів» (центральна частина композиції) 1503 р. (Ватикан, Пінакотекa)

Портрети пензля Рафаеля передають його уявлення про людську досконалість

«Данте Аліг'єрі»
(фрагм. фрески «Парнас»)

«Дама з однорогом» (фрагмент)
(портрет Маддалени Строцці)

«Данте Аліг'єрі»
(фрагм. фрески «Диспут»)

«Папа Юлій II»

«Дама з однорогом»

«Данте Аліг'єрі»
(фрагм. фрески «Диспут»)

Обдарований розвиненим почуттям власної гідності, Рафаель з повагою ставився також і до своїх моделей, тактовно не вдаючись до викривальної відвертості

«Портрет юнака» бл. 1513/16 р., (твір втрачений під час Другої світової війни)

Своїм живописом Рафаель утверджував віру у триумф добра над злом

«Григорій IX передає на зберігання Декреталії» (Декреталії – зібрання церковних законів)

«Правосуддя»

«Трибоніан вручає Пандекти Юстиніану» (Пандекти – кодекс світських законів)

Під композицією «Правосуддя» Рафаель зобразив сцени з історії права, світського й церковного

«Святий Георгій»

«Святий Георгій»

«Зцілення кульгавого»

У композиціях «Святий Георгій» та «Вигнання Геліодора» зображені святі воїни, покликані уособлювати безстрашних захисників покривджених

«Вигнання Геліодора з храму» (фрагмент) 1511/12 р. (Ватикан, палац Папи)

Рафаель досяг вершин мистецтва, спираючись на творчість великих попередників і сучасників

П'єтро Перуджіно
«Вручення ключів
апостолові Петру»

П'єтро Перуджіно
«Автопортрет»

Леонардо да Вінчі
«Автопортрет»

Леонардо да Вінчі
«Джоконда»

Рафаель «Заручини Марії»
(нагадує твори Перуджіно)

Рафаель
«Автопортрет»

Рафаель «Магдалена Доні»
(нагадує «Джоконду»)

Рафаель зумів синтезувати у своїй творчості досягнення інших великих митців, від Перуджіно, свого безпосереднього вчителя, до Леонардо да Вінчі й Мікеланджело, не впадаючи при цьому у пряме наслідування

Рафаель «Пожежа у Борго» бл.1516 р. У цих фігурах видно вплив живопису Мікеланджело

6.5 РОЗКВІТ ВЕНЕЦІАНСЬКОЇ ШКОЛИ

«Те, що зветься живописом, уперше виникло у венеціанців»
(Поль Сезан)

Невід. італ. художн.
«Фра Паоло Сарпі»

Джованні Баділе
«Єпископ Матео Гіберті»

Санті ді Тіто
«Ніколо Мак'явеллі»

Себастьяно дель Пйомбо
«Христофор Колумб»

Моретто да Брешия
«Св. Анжела Меріція»

Тиціан
«Динарій кесаря»

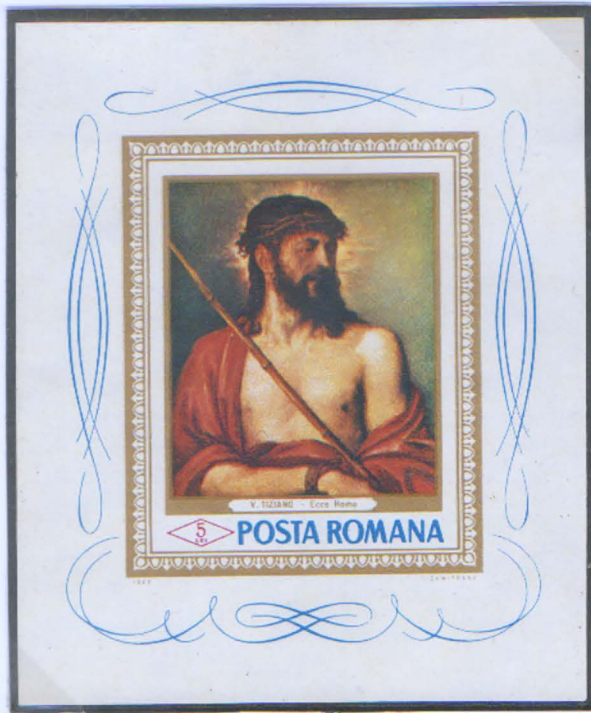
Тиціан
«Папа Павло III»

З усіх італійських провінцій саме у Венеції епоха Відродження тривала найдовше – майже до кінця XVI ст.

Портрет Христофора Колумба роботи венеціанського художника XVI ст.

Теплі тони, соковиті барви – характерні риси венеціанської картини

Тиціан «Христос у терновому вінку»

Тиціан
«Любов земна й небесна»

Боніфацио деї Пітаті Веронезе Молодший
«Свята Родина зі св. Іоанном Хрестителем»

Навколишній світ приваблював венеціанських художників насамперед яскравістю кольорів. Завдяки цьому вклад венеціанців у розвиток колоризму був найвагомим

Доменіко Капріоло «Портрет молодого чоловіка» 1512 р. (КПД відправлено з Ленінграду)

Гармонію Високого венеціанського Відродження найкраще передає живопис Джорджоне (бл. 1477 – 1510 р. р.)

«Свята Родина»

«Поклоніння волхвів»

«Свята Родина»

«Поклоніння пастухів»

«Автопортрет»

«Мадонна Кастельфранко»

Красивиди у творах Джорджоне віддзеркалюють настрій персонажів, а розкішні золотаві барви приносять насолоду, діючи на емоції глядача

Композиція біблійного змісту «Юдита» (бл. 1504 р.) передає стан душі, а не дію

Мистецтво послідовників Джорджоне успадкувало безтурботну ідилію його творів, душевний спокій персонажів

Д. Д. Савольдо
«Портрет чоловіка»

У другому десятилітті XVI ст. венеціанський живопис був пройнятий хвилею «джорджонізму» настільки, що жоден з митців не мав шансів на успіх у місті, якщо не міг творити у цій манері

Себастьяно дель Пйомбо
«Смерть Адоніса»

Доссо Доссі «Різдво»

Пальма Веккйо
«Свята Варвара»

Пальма Веккйо «Венера й Амур»

Пальма Веккйо «Портрет дівчини» бл. 1505/8 р. (Будапешт, Музей образотворчих мистецтв)

Найвищі досягнення венеціанського живопису втілені у творах Тиціана

«Вакханалія»

«Автопортрет»

Завдяки таланту й працелюбству Тиціан здобув прихильність наймогутніших європейських монархів, заробив пензлем лицарське звання й чималі статки та зробив фах художника престижним

«Венера Анадіомена»

«Карл V у кріслі»
(фрагмент)

«Карл V у кріслі» (деталь)

«Карл V у кріслі»
(фрагмент)

«Карл V у кріслі»
(фрагмент)

Мальований з природи портрет «Карл V у кріслі» – зображення монарха, втомленого тягарем влади

Мистецтво Тиціана відобразило любов венеціанців до життєвих радощів і насолод

«Венера Урбінська»
(деталь)

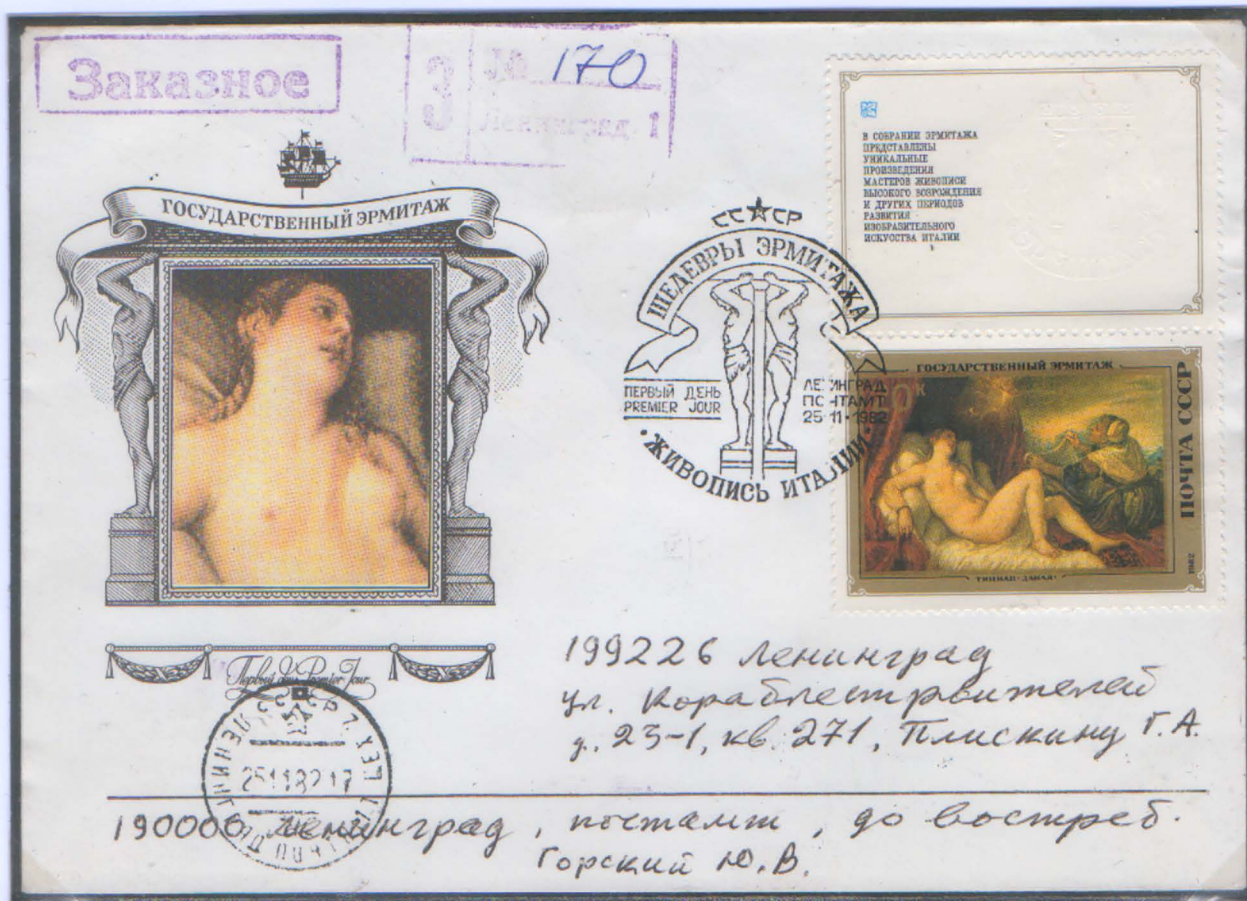

«Флора»

«Ранковий туалет молоді жінки»

Тема жіночої вроди широко представлена у творчості Тиціана, оскільки твори такого змісту відповідали смакам як високопоставлених замовників, так і самого митця

«Даная» 1550-ті роки, (музей Ермітаж) (КПД відправлено з Ленінграду)

Портретам роботи Тиціана властиві глибина й точність психологічної характеристики персонажів

«Анатом Андреа Везалій»
(гравюра Калькара з картини Тиціана)

«Карл V у кріслі»

«Кардинал X. Мадруцці»

«Кларіче Строцці»

«Антиквар Якопо де Страда»

«Карл V»
(гравюра Е. Віко з картини Тиціана)

У портретному жанрі Тиціану вдавалося поєднувати психологічну наповненість і емоційну виразність з документальною достовірністю

Композиція «Динарій кесаря» (бл. 1516 р.) символізує протистояння добра і зла

Імпозантність у портретах Тиціана поєднана з правдивістю

«Філіп II»

«П'єтро Аретіно»

«Карл V з псом»

Тиціан надавав зображенням портретованих монументальної значущості, його моделі, як і сам художник, – люди діяльні, рішучі, вольові й енергійні

«Карл V у битві при Мюльберзі»

«Карл V у битві при Мюльберзі» (деталь)

«Карл V у битві при Мюльберзі»

Зображення імператора Карла V у битві при Мюльберзі досконало надається на роль офіційного парадного портрету, який став взірцем у цьому жанрі для художників наступних поколінь

«Карл V у битві при Мюльберзі» (фрагмент) (Мадрид, Прадо)

6.6 ТИТАНІЗМ І ТРАГІЗМ

Активність діяльної людини, її титанічний творчий дух
втілені у мистецтві Мікеланджело

«Автопортрет»

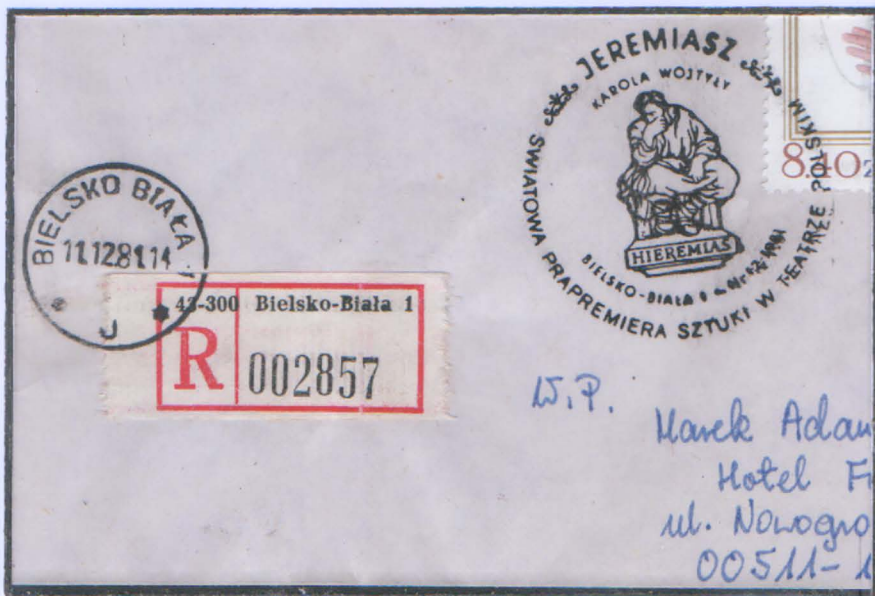
«Створення Адама» (деталь)

«Єва»

«Юнак»

«Пророк Єремія»

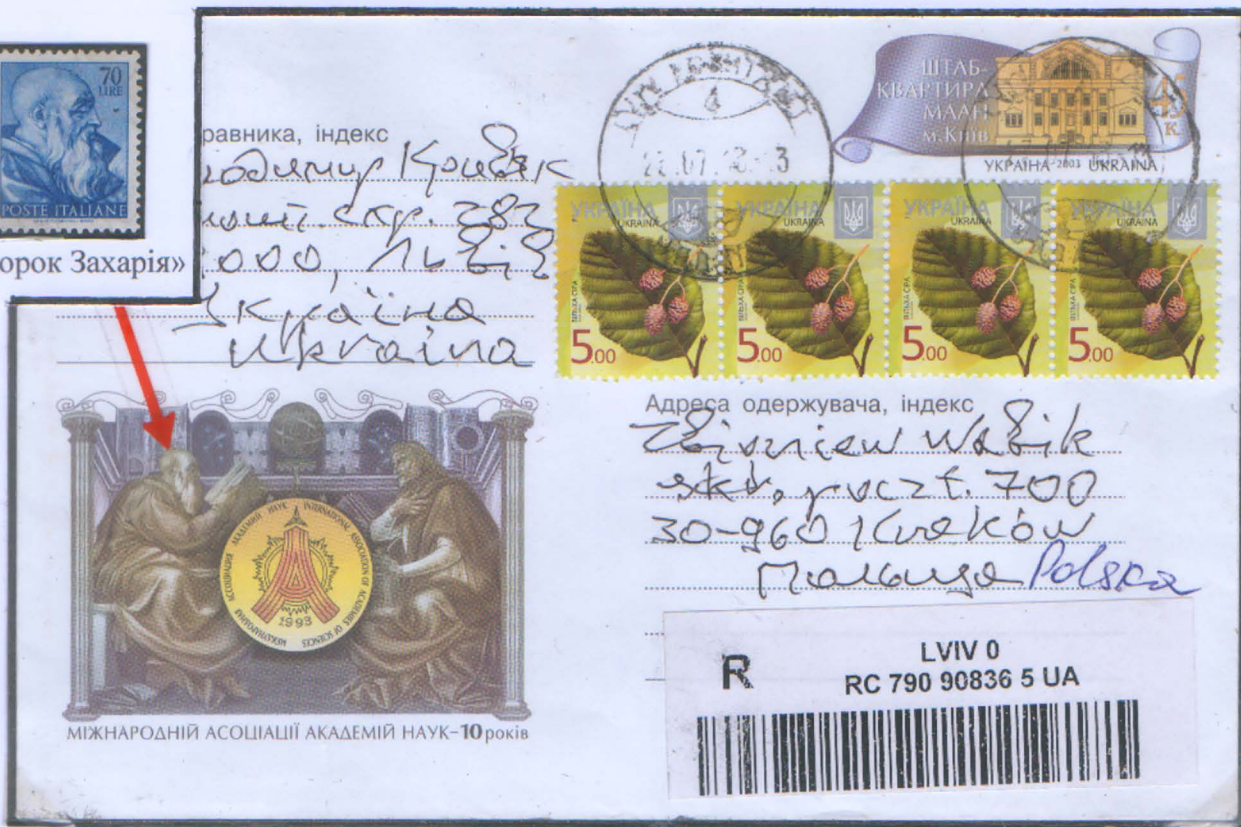
«Еритрейська сивіла»

«Пророк Єзекиїль»

«Пророк Захарія»

«Пророк Захарія» – втілення образу мудрої відстороненості від світської суєти

Високі душевні поривання Мікеланджело передав за допомогою виразних жестів і міміки персонажів

«Пророк Ісає»

«Пророк Ісає»

«Кумська сивіла»

«Пророк Йона»

«Лівійська сивіла»

«Лівійська сивіла» 1511 р., (фреска 395 × 380 см., Ватикан, Сикстинська капела)

Образами пророків і сивіл Мікеланджело заповнив склепіння Сикстинської капели у Ватикані. Уся робота виконана митцем у 1508 – 1512 роках на замовлення папи Римського Юлія II

«Лівійська сивіла» (фрагмент фрескового розпису склепіння Сикстинської капели)

Для надання могутнім постатям героїчного звучання Мікеланджело зобразив їх у стані найвищої емоційної напруги

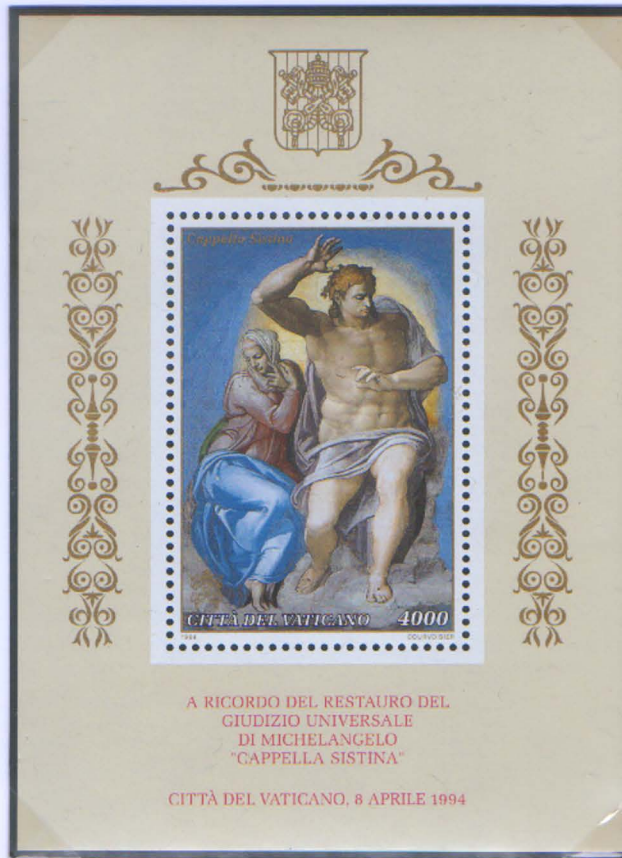
«Пророк Іоїль»

«Дельфійська сивіла»

«Пророк Іоїль»

«Страшний суд» (центральна частина)

«Дельфійська сивіла»

Живописний стиль Мікеланджело вражає монументальним розмахом, титанічною силою й грандіозністю. Буремний дух його живописної стихії надав їй героїчного звучання

Центр уваги композиції «Створення Адама» – у точці дотику рук персонажів

Розбіжність між ідеалами й реальністю спричинила трагізм
пізнього Мікеланджело

«Автопортрет»

«Навернення Савла»

«Страшний суд»
(фрагмент)

«Страшний суд»
(фрагмент)

«Розп'яття св. Петра»

«Страшний суд»
(фрагмент)

У деяких творах Мікеланджело, особливо пізнього періоду творчості, наявні нотки смутку, тривоги й розчарування. Вони стали виявом душевного стану художника, спричиненого віком і загальною кризою світогляду гуманізму

У скорботні роздуми заглибився пророк Єремія (зображення на конверті)

6.7 В ТІНІ ГІГАНТІВ

Численні шедеври Відродження створили «зірки другої величини».

Антоніо Корреджо (бл. 1489/94 – 1534 р. р.) – один з них

«Свята Родина»

«Сон Антіопи»

«Даная»

«Поклоніння Немовлятi»

«Поклоніння волхвів»

«Поклоніння Немовлятi»

Барви у творах Корреджо ніжні, лінії – витончені, настрої – ліричний, а красивди покликані підкреслити настрої і душевний стан персонажів

«Портрет жінки» (Джиневра Рангоне) бл. 1518 р. (КПД відправлено з Ленінграду)

Лоренцо Лотто прославився як проникливий портретист, автор релігійних сцен

Cristóbal Colón

*Emisión conjunta
España, Portugal, Italia
y Estados Unidos
conmemorando el 500
aniversario de la llegada
de Colón a América,
realizada a partir de los
sellos emitidos por el
Servicio Postal de los
Estados Unidos en 1892*

«Мадонна з Немовлям»

«Христофор Колумб»

«Христофор Колумб»

«Х. Колумб»

Творчість Лоренцо Лотто (бл. 1480 – 1556 р. р.) була забута нащадками на довгих триста років і повернена з забуття лише в кінці XIX – на початку XX століття

«Христофор Колумб» (Нью-Йорк, приватна колекція)

Персонажі Себастьяно дель Пйомбо (бл. 1485 – 1547 р. р.) сповнені гідності й гармонії

«Х. Колумб»

«Христофор Колумб»

«Х. Колумб»

«Х. Колумб»

«Портрет чоловіка»

«Кардинал Реджинальдо Поло»

«Х. Колумб»

Живопис Себастьяно дель Пйомбо виконаний у тепло – золотавих барвах, схильність до яких художник набув у робітні Джорджоне, свого вчителя

«Христофор Колумб» (Нью-Йорк, Метрополітен-музей)

Андреа дель Сарто (1486 – 1530 р. р.) – талановитий колорист, блискучий рисувальник, видатний майстер композиції

«Благовіщення»
(фрагмент)

«Мадонна делла Скала»

«Благовіщення»
(фрагмент)

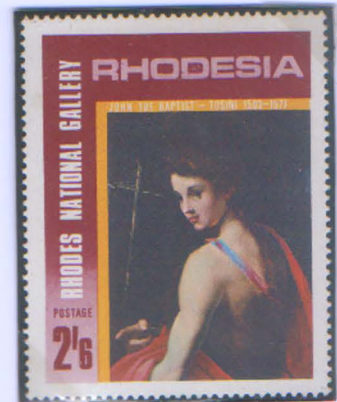
Щоб зрівнятися зі своїми геніальними сучасниками Л. да Вінчі, Мікеланджело та Рафаелем, скромному А. дель Сарту, за словами Джорджо Вазарі, його біографа, забракло не таланту, а лише сміливості

«Лукреція дель Феде»

«Святий Іоанн Хреститель»

«Святий Іоанн Хреститель»
(копія Мікеле Тозіні)

«Мадонна з гарп'ями» (центральна частина композиції) (Флоренція, галерея Уффіці)
(Монументальність і величавість композиції споріднює її з «Сикстинською мадонною» Рафаеля)

Паоло Веронезе (1528 – 1588 р. р.) здобув визнання витонченим колоритом, віртуозним виконанням великих живописних панно

«Тріумф Венеції»

«Автопортрет» 1573 р.

«Автопортрет» 1560 р.

«Св. Катерина з янголом»

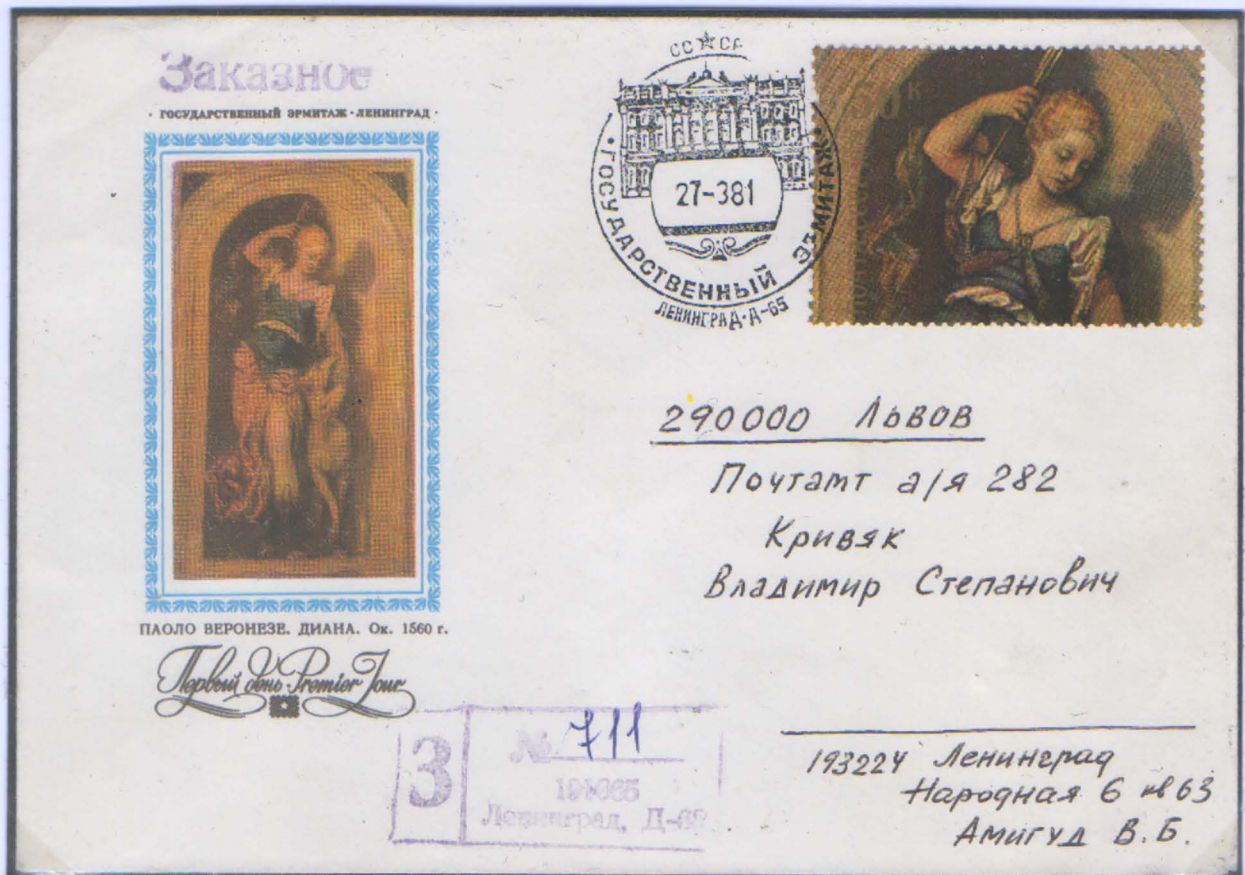

«Мудрість і сила»

«Венера й Марс»
(деталь)

Пишністю й гармонією сонясїйних барв у живописі Веронезе захоплювалися ще Рубенс, Веласкес, ван Дейк, Гойя та Делякруза, які й самі були неабиякими колористами

«Діана» бл.1560 р. (ескіз 28 × 16 см., Санкт – Петербург, музей Ермітаж)

Якопо Тінторетто (1518 – 1594 р. р.) – останній ренесансовий художник Венеції, декоратор її храмів, вілл та палаців

«Портрет чоловіка»

«Бахус і Ариадна»

«Портрет жінки»

«Жінка у жалобі»

«Венеціанський сенатор»

«Сусанна й старці»

Портрети пензля Тінторетто вражають своєю людяністю, а міфологічні сцени й композиції релігійного сюжету трактовані з тонкою поетичністю

«Битва при Лепанто» (Венеція, Палац Дожів)

«Поклоніння пастухів»

У картині історичного змісту «Битва при Лепанто» зображена перемога у битві об'єднаного венеційсько-іспанського флоту над турками 7 жовтня 1571 року

7 КРИЗА ІДЕАЛІВ РЕНЕСАНСУ

Класична гармонія у живописі поступилася місцем неспокою, сум'яттю

Перін дель Вага
«Свята Родина»

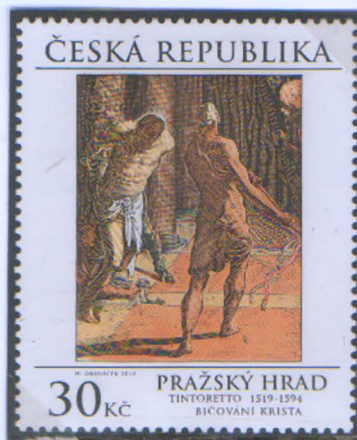
Просперо Фонтана
«Свята Родина»

Нікколо дель Аббате
«Мадонна з Немовлям»

Тиціан Вечеллі
«Каяття Магдалини»

Якопо Тінторетто
«Бичування Христа»

Перін дель Вага
«Мадонна з Немовлям»

У творах живопису Пізнього Відродження з'являється більше руху, напруженої динаміки, спокій поступається місцем драматизму й стану тривожності

Тиціан Вечеллі «Св. Себастьян» 1570 р. (Санкт-Петербург, Державний Ермітаж)

Трактовка сюжету стала прозаїчнішою, настроям персонажів бракує оптимізму

Альтіссімо
«Америго Веспуччі»

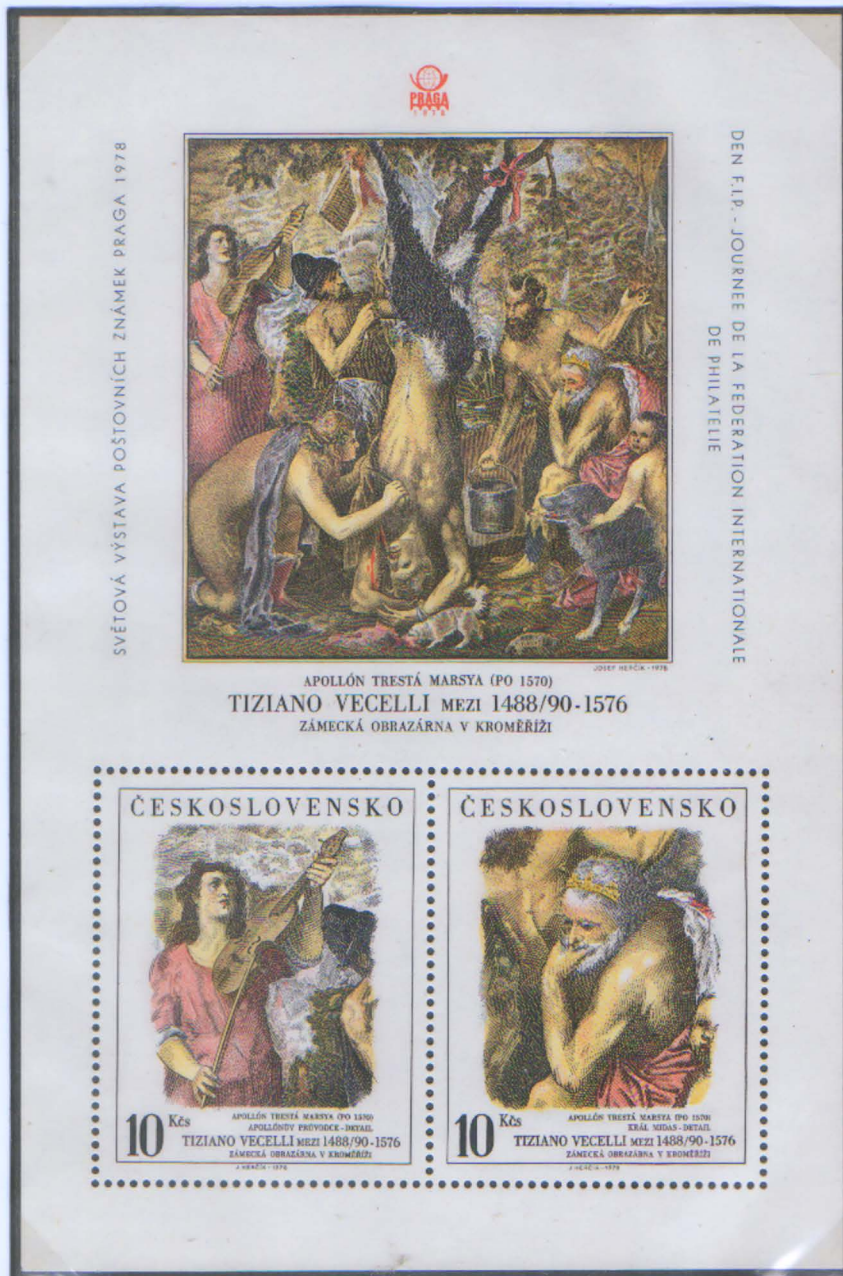

Мікеланджело
«Піета»

Тиціан Вечеллі
«Святий Домінік»

Невідповідність реальної дійсності високим гуманістичним ідеалам викликала появу живопису з нотами песимізму й навіть трагізму у сприйнятті світу

Тиціан Вечеллі «Аполлон карає Марсія» (після 1570 р.)

Паоло Веронезе
«Хрещення Христа»

Мікеланджело Буонарроті
«Покладення до гробу»

Якопо Тінторетто «Розп'яття»

8 ІСТОРИЧНА ДОЛЯ ЖИВОПИСУ ВІДРОДЖЕННЯ
8.1 ПОШУКИ НОВИХ ШЛЯХІВ

Увага художника переноситься з ідеалізованої досконалості на звичайну буденність

Якопо Бассано
«Поклоніння волхвів»

Якопо Бассано
«Добрий самаритин»

Якопо Бассано
«Поклоніння пастухів»

Джіроламо Макк'єтті
«Мадонна з Немовлям
і святою Анною»

Франческо Бассано
«Добрий самаритин»

Моретто да Брешія
«Зцілення святого Роха»

Якопо Бассано
«Поклоніння волхвів»

Митці Пізнього Відродження відійшли від «високого стилю» своїх попередників і навіть сюжети біблійної тематики вони трактують як побутові сцени простого життя на лоні природи

Якопо Бассано
«Святий Христофор»

Бернардіно Лічіньйо «Повернення блудного сина»

Крах гуманістичних ідеалів Відродження призвів до виникнення маньєризму

Анжело Бронзіно
«Марія Медічі» (?)

Алессандро Аллорі
«Торквато Тассо»

Франческо Парміджаніно
«Антея»

Якопо дель Конте
«Св. Ігнатій Лойола»

Якопо да Понтормо
«Марчелло Червіно»

Анжело Бронзіно
«Лукреція Панчатікі»

Твори маньєристів характерні віртуозним рисунком, елегантним колоритом, збудованим на рафінованих відтінках рожевого, голубого й сріблясто-зеленого

Санті ді Тіто «Поклоніння волхвів» (Польща, с. Крешовичі (біля Кракова), храм св. Мартина)

8.2 ВПЛИВ НА СУЧАСНИКІВ І НАЩАДКІВ

Безпосередній вплив італійського Відродження сягнув далеко за межі країни

Квентин Масейс (Нідерланди)
«Стефан Гардінер»

Альбрехт Дюрер (Німеччина)
«Автопортрет»

Альбрехт Дюрер (Німеччина)
«Венеціанка»

Антоніо Моро (Нідерланди)
«Алессандро Фарнезе»

Антоніо Моро (Нідерланди)
«Маргарита Пармська»

Ян ван Скорель (Нідерланди)
«Папа Адріан VI»

Ідеї італійського Відродження поширилися на життєві іншіх країн, насамперед Нідерландів та Німеччини. Художники з цих країн або самі побували в Італії, або уважно вивчали твори італійців у себе на батьківщині

Невідомий автор (Польща) «Королева Бона з роду Сфорца» (дереворит)
(Портрет Бони, як і «вавельські голови», має ознаки впливу італійського Відродження)

Здобутки художників наступних століть базуються на доробку митців Відродження

Пітер Пауль Рубенс
(Фландрія)

Рембрандт Харменс ван Рейн
(Нідерланди)

Франсіско Гойя
(Іспанія)

Поль Сезан
(Франція)

Тарас Григорович Шевченко
(Україна)

Огюст Ренуар
(Франція)

Починаючи з XVII століття обов'язковим елементом освітнього процесу в усіх європейських академіях мистецтв було вивчення творчої спадщини живопису італійського Відродження, що вплинуло на подальший розвиток мистецтва

Двічі побував в Італії Дієго де Сільва Веласкес (Іспанія)